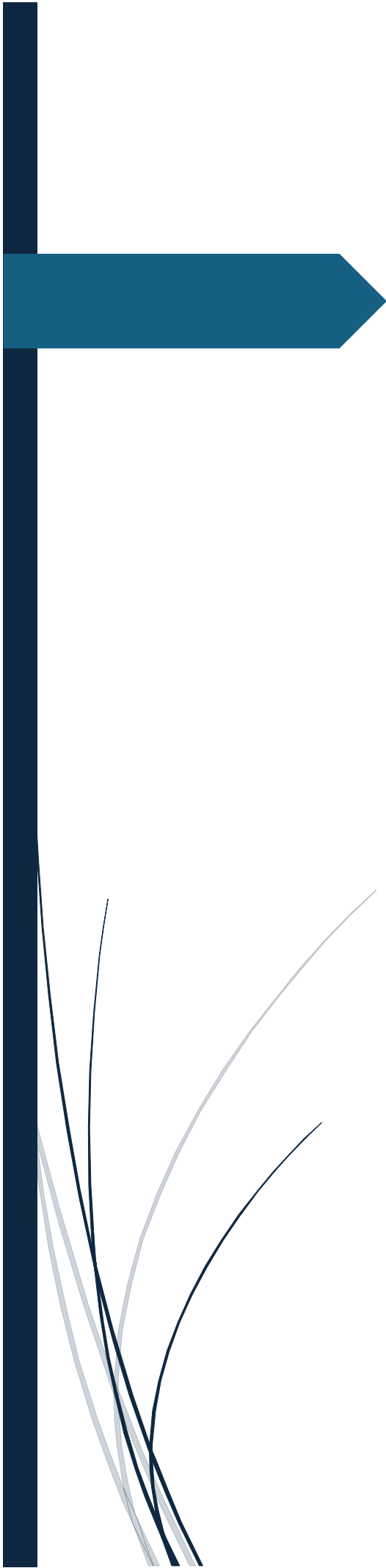

Veiligheidsplan

St Antonius Abt

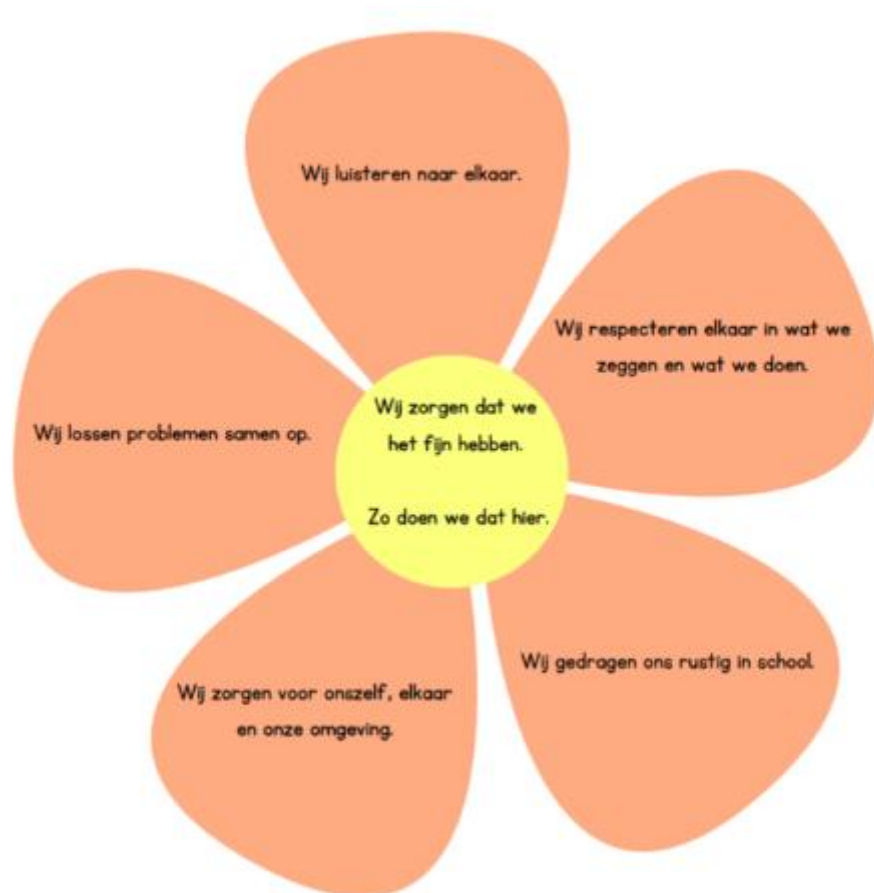
Inhoud

Gedragprotocol	2
Werkwijzer gedrag – escalatieladder	5
Anti-Pestprotocol	10

Gedragsprotocol

Op onze school hechten wij veel waarde aan een prettig leef – en werkklimaat. Een sfeer waarin alle betrokkenen – personeel, ouders en leerlingen – zich veilig en aanvaard voelen. Een klimaat waarin leraren het zelfvertrouwen van alle leerlingen versterken en waarin ze de zelfstandigheid en het nemen van verantwoordelijkheid bij alle leerlingen bevorderen. Zo'n schoolklimaat ontstaat niet vanzelf en wordt ook niet vanzelf in stand gehouden.

Dit gedragsprotocol is opgesteld om te laten zien wat wij doen om gewenst gedrag te bevorderen en hoe het personeel, de ouders en leerlingen een goed schoolklimaat kunnen bewerkstelligen.

Gewenst gedrag

Op basisschool St. Antonius Abt hanteren wij het credo: "Wij zorgen dat we het fijn hebben. Zo doen we dat hier". Onder dit credo hangen vijf basisregels die door de hele school zichtbaar zijn:

- Wij luisteren naar elkaar.
- Wij respecteren elkaar in wat we zeggen en wat we doen.
- Wij gedragen ons rustig in school.
- Wij zorgen voor onszelf, elkaar en onze omgeving.
- Wij lossen problemen samen op.

Bij deze vijf basisregels horen de volgende afspraken voor personeel, ouders en leerlingen.

Wij luisteren naar elkaar.

- Wij spreken elkaar op een respectvolle manier aan en luisteren dan naar elkaar.
- We laten elkaar uitpraten.
- De leerlingen luisteren naar elke volwassene in de school.

Wij respecteren elkaar in wat we zeggen en wat we doen.

- We spreken elkaar aan op ongewenst gedrag.
- We praten niet over elkaar, maar met elkaar.
- We gebruiken geen taal waarmee we anderen kwetsen.
- Wij geven duidelijk onze grenzen aan en respecteren de grenzen van een ander.

Wij gedragen ons rustig in school.

- Wij lopen rustig door de school en zorgen ervoor dat anderen geen last van ons hebben.
- We lopen met een doel over de gang.
- We werken serieus in de gang, aula en spreekkamers.

Wij zorgen voor onszelf, elkaar en onze omgeving.

- We dragen met z'n allen verantwoordelijkheid voor een opgeruimde school.
- We houden de spullen van de school netjes en heel.
- We gebruiken materialen waar ze voor bedoeld zijn.
- We sluiten niemand buiten.
- Wij bieden onze hulp aan aan elkaar.

Wij lossen problemen samen op.

- Problemen worden pratend opgelost. We zijn dan eerlijk.
- We proberen problemen eerst zelf op te lossen. Lukt dit niet, dan gaan we dat melden bij de pleinwacht of daarna bij een leerkracht.

Ongewenst gedrag

Het gewenste gedrag zoals hierboven beschreven is de norm op basisschool St. Antonius Abt.

Er kan echter ook ongewenst gedrag vertoond worden. Ongewenst gedrag gaat ten koste van de effectieve leertijd, resultaten, sfeer in de groep en het welbevinden van de leerlingen en leerkrachten. Op de volgende manier gaan leerkrachten op onze school om met ongewenst gedrag van leerlingen:

1. De leerkracht spreekt de leerling aan op het *ongewenste gedrag* en benoemt het gewenste gedrag. Hierbij geeft de leerkracht een eerste waarschuwing.
2. De leerkracht geeft de leerling een tweede waarschuwing waarbij het ongewenste gedrag benoemd wordt en de leerkracht ook aangeeft hoe de leerling het gewenste gedrag moet vertonen. De leerkracht geeft aan dat als de leerling zijn/haar gedrag niet aanpast, er nog één waarschuwing volgt voordat er een consequentie volgt.
3. De leerkracht geeft de leerling een derde waarschuwing. Hierna volgt altijd een consequentie. Deze consequentie kan per leerling en/of leerkracht verschillen. De

leerkracht komt met een passende consequentie.

4. Bij aanhoudend ongewenst gedrag wordt hier een notitie van gemaakt in ons leerlingvolgsysteem ParnasSys en worden ouders op de hoogte gesteld.

5. Bij aanhoudend ongewenst gedrag én geen zicht op verbetering treedt de escalatieladder in werking.

Grensoverschrijdend gedrag

Naast ongewenst gedrag bestaat er ook grensoverschrijdend gedrag.

Grensoverschrijdend gedrag is gedrag dat er bewust op gericht is bij iets of iemand schade aan te richten. Hieronder wordt het volgende verstaan:

- Verbale agressie: grof, kwetsend, discriminerend of seksueel getint taalgebruik naar medeleerlingen en/of personeelsleden.
- Fysieke agressie: slaan, schoppen, bijten, bespugen of het gericht gooien van spullen naar medeleerlingen en/of personeelsleden.
- Het moedwillig vernielen van materialen.
- Herhaaldelijk pestgedrag (ook via sociale media).

Opmerkingen

De directie van basisschool St. Antonius Abt kan van het gedragsprotocol afwijken als er sprake is van een bijzondere omstandigheid en handelen volgens het gedragsprotocol onevenredige nadelige gevolgen met zich meebrengt.

Er kan in specifieke gevallen sprake zijn van een aangepaste vorm van het gedragsprotocol. Bijvoorbeeld door in het kind zelf gelegen factoren, zoals ADHD, een stoornis in het autistisch spectrum of hoogbegaafdheid, die gedragsproblemen (kunnen) veroorzaken. Of traumatische ervaringen, zoals kindermishandeling, incest, echtscheidingsproblemen, oorlogsvluchtelingen e.d., die ook effecten kunnen hebben op het gedrag van kinderen.

Aanpassingen worden gedaan door de leerkracht in overleg met de directie en intern begeleiders. Het is daarbij belangrijk dat alle leerkrachten van bijzonderheden met betrekking tot zulke leerlingen op de hoogte zijn en ernaar handelen.

Hoewel we begrip hebben voor leerlingen met beperkingen en/of een bepaalde achtergrond wordt grensoverschrijdend gedrag nooit getolereerd!

Werkwijzer gedrag – escalatieladder

Inleiding

Deze werkwijzer Gedrag is opgesteld om voor alle betrokkenen (ouders, leerlingen en leerkrachten) inzichtelijk te maken welke stappen er op St. Antonius Abt doorlopen worden bij ongewenst en/of grensoverschrijdend gedrag. Onze grondhouding met betrekking tot omgang met elkaar is gebaseerd op de kernwaarden 'verbinding, ontwikkeling, welbevinden en verantwoordelijkheid'. In basis proberen wij voor alle betrokkenen een veilige omgeving te zijn waar eenieder tot ontwikkeling kan komen. Aan de voorkant zorgen we voor een preventieve aanpak om ongewenst gedrag te voorkomen. Denk daarbij aan de inzet van De Gouden en Zilveren Weken. Vanaf het begin van het schooljaar maken we de kinderen actief en expliciet bekend met ons credo en de bijbehorende afspraken. Op deze manier werken we preventief: we stimuleren gewenst gedrag, maken onze verwachtingen duidelijk en zorgen voor een veilige en positieve schoolomgeving. Door vanaf het begin heldere grenzen te stellen, voorkomen we veel gedragsproblemen en creëren we een gezamenlijke basis voor hoe we met elkaar omgaan.

Mochten er ondanks deze preventieve inzet toch incidenten voorkomen waarbij er sprake is van ongewenst en/of grensoverschrijdend gedrag, dan volgen wij de stappen omschreven in deze Werkwijzer Gedrag. Deze werkwijzer geldt zowel voor leerlingen, ouders als teamleden. In de werkwijzer wordt steeds 'de leerling' genoemd; daar kan indien relevant ook 'ouder' of 'teamlid' gelezen worden.

Escalatieladder

Toelichting

De hierna genoemde fasen van het protocol worden, afhankelijk van de mate van ernst van het ongewenste gedrag, wel of niet van 1 tot 4 doorlopen. Er kan in overleg met de intern begeleider of het zorgteam voor gekozen worden een fase over te slaan.

De inschatting van de zwaarte van het ongewenste gedrag wordt door de leerkracht gemaakt. Binnen iedere vorm van ongewenst gedrag bestaan gradaties. Het is zaak om hierover in gesprek te blijven met leerling(en) en ouders. Als we spreken over 'herhaaldelijk', heeft dit betrekking op frequenties van gedragingen.

	Verantwoordelijkheid bij:	Actie:	Mogelijke maatregelen:
--	---------------------------	--------	------------------------

Fase 0 Gewenste situatie Preventief werken	Leerkracht	We starten het schooljaar met het gezamenlijk bespreken, uitleggen en oefenen van ons credo en de bijbehorende afspraken in alle groepen. Gedurende het jaar blijven we het credo zichtbaar en bespreekbaar maken in dagelijkse routines, kringgesprekken en in onze manier van aanspreken en complimenteren. Zo bouwen we samen aan een positieve schoolcultuur.	We willen inzetten op: • Zichtbaar in de school Het credo en de afspraken hangen zichtbaar in de lokalen en gangen, in kindvriendelijke taal en beeld. • Eenduidig taalgebruik Teamleden gebruiken dezelfde taal en verwijzen structureel naar het credo in complimenten en correcties. • Leerlingen betrekken Leerlingen denken actief mee over gedragsvoorbeelden en maken bijvoorbeeld posters of presentaties. • Koppeling aan burgerschap en sociaal leren Het credo wordt geïntegreerd in lessen over groepsvorming, inclusie en verantwoordelijkheid. • Team- en leerlingreflectie Twee keer per jaar evalueren we in het team bijvoorbeeld tijdens groepsgesprekken. Ook met de leerlingen evalueren we of het credo nog leeft en werkt.
Fase 1A Leerling vertoont licht ongewenst gedrag	Leerkracht	De leerkracht spreekt de leerling aan op het gedrag en spreekt gewenst gedrag uit.	> Door feedbackgesprek met leerling: bewustwording van zijn eigen gedrag. > Afspraken maken over gedragsveranderingen. > Een waarschuwing volstaat bij een situatie

		De leerkracht beslist zelfstandig of middels collegiale consultatie de te geven consequentie bij licht ongewenst gedrag.	waar er sprake is van zelfverdediging maar dit mag zich niet uiten in fysiek geweld (lkr onderzoekt wat de onderliggende oorzaak van de zelfverdediging is). > De leerkracht maakt een notitie in ParnasSys Opschaling: 3 keer in 2 weken → fase 1B
Fase 1B Leerling vertoont zwaar ongewenst gedrag	Leerkracht & intern begeleider	Leerkracht informeert ouders over het ongewenste gedrag en de consequentie. Op een (eventueel later) moment heeft de leerkracht een feedback gesprek met de leerling over de situatie en eventueel met ouders.	> Eventueel overleg met Ambulante Begeleider (AB) of intern begeleider om te sparren op inhoud. > Helpende consequentie kiezen, bijv: > Eén of meerdere pauzes of activiteiten niet meedoen met de groep. Doel: Leerling tot rust laten komen en er is een leereffect > Tijdelijke plaatsing in een andere groep of door leerkracht te bepalen andere plek. Let op altijd onder toezicht! Leerkracht zorgt voor: - Werk wat de leerling gaat doen - Geeft tijd mee dmv timer - Zorgt voor gesprek n.a.v. gewenst gedrag, eventueel met 4G schema > Notitie in ParnasSys

			Opschaling: 3 incidenten in 2 weken → Fase 2A
Fase 2A Leerling vertoont herhaaldelijk ongewenst gedrag	Leerkracht & zorgteam	Overleg in het Zorgteam – eerste aanspreekpunt = intern begeleider. (verantwoordelijkheid van de leerkracht). Leerkracht plant gesprek met ouders en leerling en eventueel IB daarbij. Er wordt een plan van aanpak opgesteld n.a.v. het gesprek. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om gewenst gedrag te stimuleren. Ouders wordt ook gevraagd mee te denken over mogelijke aanpak. De leerling wordt onder de aandacht van collega's gebracht.	> Maatregelen van fase 1 worden opnieuw ingezet. > ParnasSys bijwerken. > Zorgteam kijkt mee naar de mogelijkheden van de leerling. Er volgt mogelijk een observatie. Hiervan brengt de leerkracht ouders op de hoogte. > Opschaling in zorgniveau, opstellen individueel handelingsplan voor de leerling op sociaal emotioneel gebied door de leerkracht, tenminste een duur van 10 weken. Opschaling: Geen verbetering in gedrag na 10 weken → Fase 2B
Fase 2B Leerling vertoont herhaaldelijk ongewenst gedrag	Leerkracht & AB/externen & zorgteam	Observatie door AB/externen. Plan van aanpak evalueren en kijken naar mogelijke AB-begeleiding. Er vindt een gesprek met leerkracht-leerling-ouders-AB/externen-IB plaats om duidelijke verwachtingen uit te spreken.	> Handelingsplan wordt samen met AB, leerkracht en ouders opgesteld. Cyclus loopt 10 weken. > Zodra de AB-er individueel met een leerling gaat werken, is dit een OPP. Zonder OPP is geen mogelijkheid om op te schalen. Opschaling: Geen verbetering in gedrag na 10 weken → Fase 3
Fase 3	Directie	Wanneer er gedurende een periode van 10 weken geen vooruitgang te zien is en/of de	Indien sprake is van opschaling: > Samenwerkingsverband of coördinator

Onacceptabele situatie		veiligheid van anderen in het geding is, kan door de directie besloten worden tot de volgende maatregel over te gaan. De directeur nodigt alle betrokkene(n) uit voor een gesprek. De directeur neemt een besluit m.b.t. de te nemen maatregelen. De directeur bewaakt de te ondernemen acties.	Passend Onderwijs SKPO inschakelen > Onderzoeken BaO-BaO plaatsing of S(B)O Setting Bij eenmalige ernstige incidenten: > Schorsingsprotocol SKPO treedt in werking. > Plaatsing in andere groep met werk. > Externe time out. > Notities worden gemaakt in Parnassys en de afspraken worden schriftelijk gedeeld met ouders.
-------------------------------	--	---	--

Anti-Pestprotocol

Inleiding

Basisschool St. Antonius Abt is een veilige school, waar kinderen graag naartoe gaan. Wij werken samen aan een positieve sfeer, waarin leerlingen zich volop kunnen ontwikkelen en tot bloei kunnen komen.

Veiligheid en geborgenheid zijn essentiële voorwaarden om te kunnen leren en ontwikkelen. Wij werken daarom continu aan een veilige schoolomgeving. Daar hoort pestgedrag niet in thuis.

We willen pestgedrag zoveel mogelijk voorkomen, daarom bespreken we het onderwerp pesten met de leerlingen en stellen samen met hen regels op.

Leerkrachten moeten in staat zijn om pesten te signaleren (samen met de ouders) en een duidelijk standpunt in te nemen. Alleen als er sprake is van een goede samenwerking tussen ouders, leerkrachten en leerlingen kunnen we pestgedrag succesvol bestrijden.

Inhoud van dit anti-pestprotocol

In dit protocol bespreken we de volgende punten:

1. Wat verstaan wij onder pesten?
2. Welke afspraken zijn op school gemaakt om pesten te voorkomen?
3. Welke stappen zetten wij zodra wij pestgedrag signaleren?
4. Stappenplan anti-pestprotocol

1. Wat verstaan wij onder pesten?

Wij zien pesten als een vorm van (agressief) gedrag waarbij één persoon of een groep een ander pijn probeert te doen. Vaak gebeurt dit voor een langere periode (stelselmatig) en het is meestal gericht op één persoon. Ook is er vaak sprake van machtsongelijkheid. Dat betekent dat de pester bijvoorbeeld fysiek sterker is of een betere sociale positie heeft in de groep. Er bestaan verschillende vormen van pesten. Fysiek pesten is de meest zichtbare vorm. Maar pesten kan ook verbaal (uitschelden, roddelen), relationeel (buitensluiten), materieel (spullen kapot maken, verstoppen) of online gebeuren.

Gevolgen van pesten

Als pesten niet tijdig wordt aangepakt, kan dit grote gevolgen hebben. Verschillende onderzoeken tonen aan dat slachtoffers van pesten – zelfs nog jaren later – kampen met psychische problemen, somberheid, angsten, eenzaamheid, onzekerheidsgevoelens en dat ze moeite hebben met het aangaan van sociale contacten en relaties. Pesten staat een gezonde ontwikkeling en goede leerprestaties in de weg. Naast negatieve gevolgen voor de slachtoffers tast pesten het gevoel van veiligheid aan bij alle leerlingen. Het zorgt voor een negatieve sfeer in de klas, leerlingen gaan minder graag naar school en kunnen zich minder goed concentreren.

Groepsprobleem

Pesten is een groepsprobleem. Kinderen die pesten, doen dat meestal om hun eigen sociale positie in de groep te verbeteren, oftewel hun status te verhogen. Pesten gebeurt daarom ook juist als er publiek bij is (zowel offline als online), want dat geeft betekenis aan het pesten. Door te lachen of een pester op een andere manier aan te moedigen, bevestigen anderen de pester.

Vormen van pestgedrag:

- Verbale pesterijen: iemand uitschelden, bijnamen geven of beledigen
- Sociale pesterijen: iemand buitensluiten
- Mentale pesterijen: iemand bedreigen of dingen laten doen. Dit soort pesterijen vindt vaker na school plaats dan op school
- Fysieke pesterijen: iemand opzettelijk pijn doen door te schoppen, slaan, krabben, duwen, aan haren trekken, enz.
- Materiële pesterijen: iemands spullen stelen, beschadigen of verstoppen
- Digitaal pesten: Vervelende berichten sturen via apps, e-mail

Signalen van pesten bij slachtoffers (zowel thuis als op school te signaleren):

- Een leerling heeft angst om naar school te gaan
- Een leerling heeft weinig contact met andere kinderen, neemt geen klasgenootjes (meer) mee naar huis
- Een leerling is vaak betrokken bij opstootjes in de klas of op het schoolplein
- Een leerling is vaak afwezig of ziek of heeft klachten zoals buikpijn of hoofdpijn
- Een leerling vervalt in vroeger gedrag, zoals weer in bed plassen of weer gaan duimen
- Een leerling haalt plotseling slechtere resultaten, bijvoorbeeld doordat hij/zij last heeft van concentratiestoornissen
- Een leerling wordt regelmatig als laatste gekozen bij het indelen van groepjes
- Een leerling is vaak alleen tijdens pauzes
- Een leerling komt eerder de klas in of blijft na de les hangen
- Een leerling heeft regelmatig kwijtgeraakte of kapotte spullen
- Een leerling blijft vaak dicht bij de leerkracht staan tijdens pauzes en overblijven
- Een leerling gedraagt zich schichtig, schrikt snel, durft niemand aan te kijken, etc.

2. Welke afspraken zijn op school gemaakt om pesten te voorkomen?

Als school hebben wij onder het credo *“Wij zorgen dat we het fijn hebben. Zo doen we dat hier.”* een aantal regels en afspraken opgesteld, welke verwerkt zijn in onderstaande afbeelding.

Vanuit deze basisregels kijken wij als team naar pestgedrag binnen de school. De regels zijn onderdeel van ons gedragsprotocol en zijn hierin ook terug te vinden.

3. Welke stappen zetten wij zodra wij pestgedrag signaleren?

De school (leerkracht, directie, IB):

Leerkrachten hebben een sleutelrol. Zij zijn de eerstverantwoordelijken voor de aanpak van het pesten op school. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leerkrachten worden ondersteund door de directie en de intern begeleider die, mocht het nodig zijn, ook buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gaat.

De ouders:

Wanneer de leerkracht pestgedrag signaleert, bespreekt hij/ zij dit met de interne begeleider. Afhankelijk van de ernst van de zorg, worden de ouders van het gepeste kind hiervan op de hoogte gesteld. Indien noodzakelijk vindt er een door school georganiseerd gesprek plaats met alle betrokken ouders uit de groep met als doel een oplossing voor het probleem te vinden. De leerkracht biedt altijd hulp aan de leerling die gepest wordt en leerling die pest. Dit gaat indien nodig in overleg met de ouders, de interne begeleider en/of externe deskundigen.

Begeleiding van de gepeste leerling:

Kinderen die worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn aangeleerd, in de zin van 'reacties op het er niet bij horen'. In dit geval

kunnen bijvoorbeeld een sociale vaardigheidstraining, op zelfverdediging gaan, kanjertraining goede interventies zijn.

Wat doen we verder:

- Medeleven tonen, luisteren en vragen stellen: hoe en door wie wordt er gepest?
- Aangeven dat pesten/ buitensluiten niet geaccepteerd wordt bij ons op school
- Hulp aanbieden voor de toekomst. Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij vóór, tijdens en na het pesten (tips geven voor handelen)
- Zoeken naar en oefenen van een andere reactie; bijvoorbeeld je niet afzonderen of niet direct heel heftig reageren
- Samen zoeken naar de mogelijke oorzaak van het pestgedrag, is er iets wat dit gedrag uitlokt, heb je zelf een aandeel?
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de degene die pest
- Het gepeste kind niet over-beschermen. Hiermee plaats je mogelijk het gepeste kind in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding aan de leerling die pest:

Er wordt uiteraard met degene die pest gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om bij deze leerling bewustwording te creëren over de gevolgen van zijn gedrag, gekoppeld aan het maken van afspraken met momenten voor evaluatie. Degene die pest krijgt korte tijd de gelegenheid om zijn gedrag aan te passen, alvorens zijn ouders bij de situatie te betrekken. Dit is natuurlijk wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.